

การศึกษาคุณภาพของต้นตอมะม่วง

โดย

นิวัติ เชาวน์ศิลป์¹

¹ คุนยวิจััยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ความสำคัญของปัญหา

ต้นตอมะม่วงที่เกษตรกรใช้ส่วนมากเป็นมะม่วงแก้ว ซึ่งมีปลูกอยู่ทั่วไป สำหรับทางภาคเหนือตอนบนเองมีมะม่วงพื้นเมืองที่เป็นเอกลักษณ์ของตัวเอง คือมะม่วงตลับนาก ซึ่งได้มีการนำมาใช้เป็นต้นตอบ้าง ซึ่งน่าจะเป็นต้นตอที่แข็งแรง ตรงกับวัตถุประสงค์ของการใช้ต้นตอที่ต้องการพันธุ์ที่ทนทานต่อโรคแมลง หาอาหารเก่ง ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมเป็นอย่างดี ซึ่งจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การปลูกประสบความสำเร็จ

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ได้อายุและขนาดต้นตอตลับนากที่เหมาะสมต่อการเปลี่ยนยอดเพื่อผลิตต้นพันธุ์ดี

วิธีการ

1. เพาะมะม่วงตลับนาก เมล็ดได้จากคนงานแปลงทดลอง แกะเอากะลาออกแล้วจึงเพาะในแปลงเพาะที่มีทรายหยาบหนา 15 เซนติเมตร กลบด้วยแกลบเผาหนา 3 เซนติเมตร หรือ แกลบ+ดิน อัตรา 2 ต่อ 1
2. ติดตามมะม่วงเมื่อต้นตออายุต่าง ๆ กัน ซึ่งจะมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางที่ความสูง 15 เซนติเมตรจากระดับดินต่างกันด้วย
3. วัดอัตราการเจริญเติบโตของต้นพันธุ์ดี จำนวน 5 พันธุ์ เป็นเวลา 1 ปี

จำนวนต้นที่ใช้ทดลอง

ต้นตอขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ไม่เกิน 0.5 เซนติเมตร 0.5-1.0 เซนติเมตร และมากกว่า 1.0 เซนติเมตร ติดตามมะม่วง 5 พันธุ์คือ มหาชนก แก้วลี้มวัง ศาลายา น้ำดอกไม้ โชคอนันต์ จำนวน 15 ต้น ต่อ 1 ไร่ทเมนต์

ผลการทดลอง

การทำงานในช่วงแรกนี้ เป็นการเพาะต้นตอ และฝึกการติดตามให้ได้ผลเพราะการติดตามจะเป็นตัวที่ให้การทดลองไม่ได้ผล ซึ่งระหว่างนี้ได้ทำการสังเกตเพื่อหาจุดบกพร่องที่ทำให้การทดลองไม่ได้ผล ต้น

ที่ทำการเปลี่ยนยอดไปแล้ว มีตั้งแต่อายุไม่กี่วันจนถึง 2 ปี ที่มีขนาดจำหน่ายได้ ได้ทำการจำหน่ายให้แก่ผู้สนใจ ผลการสังเกต พบว่า สามารถติดตามได้ตั้งแต่ต้นตออายุได้ 4 เดือนหลังจากการเพาะเมล็ด และเมื่อนำปลูกลงดิน จะมีการเจริญเติบโตที่ดี สามารถให้ผลได้ภายในอายุ 2 ปี การติดตามจะล้มเหลวมากเมื่อติดตามแล้ววางภายใต้ระบบการให้น้ำแบบฝนเทียม และยิ่งต้นตออายุมากจะมีความล้มเหลวมากขึ้นเพราะโอกาสที่น้ำซึมเข้าทางร่องเล็ก ๆ ที่เปลือกมีมาก ดังนั้นการรดน้ำไม่ควรให้น้ำถูกส่วนพลาสติกที่พัน ทางแก้อาจใช้ขี้ผึ้งทาบริเวณส่วนที่จะพันแล้วพันทับด้วยพลาสติก การติดตามควรทำได้ไม่น้อยกว่า 80 เปอร์เซ็นต์

สรุปข้อเสนอแนะ --